

DISSERTATIO MEDICA, INAUGURALIS, DE SCROPHULA

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

FOTHERLEY PANNELL,

ANGLO-BRITANNUS.

Soc. Med. Edin. Soc.

Homines ad Deos nulla re propius accedunt, quam salutem hominibus dando.
CICERO.

Prid. Id. Sept. hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXV.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

Viro illustrissimo,

GULIELMO CULLEN, M. D.

Collegii Medicorum Regii, quod Edinburgi est, Praesidi, Medicinae in Academia, quae ibidem est, Professori, Medico Regio Primario, et Medicorum nulli secundo; ob beneficia innumera, quae, summis cum humanitate et benevolentia, in sese conferenda curaverit;

Item,

Viro eruditissimo,

ALEXANDRO MONRO, M. D.

Collegii Medicorum Regii Edinensis Socio, Anatomiae et Chirurgiae, in Alma Academia Edinensi, Professori; ob fructum verum, quem ex acumine ingenii ejus singulari, quod, inter artem Anatomicam illustrandam et docendam, nunquam non evidenter eluceat, perceperit, et ob beneficia plurima ab eo accepta:

Item,

Viro excellentissimo,

JOANNI REID,

Chirurgo, apud North-Allerton, in terra Eboracensi, in primis perito, praeceptori fidissimo, monitori amicissimo; ob operam, curam, tempus, in se, rudimenta medicinae docendo, collocata:

Denique,

Amico charissimo, et Chirurgo experto,

GULIELMO ATKINSON, Londinensi,

Viro omnium amicitiae officiorum servantissimo, benevolentia in omnes mortales conspicuo; multum eruditione, et non minus morum elegantia, insignito; propter eam familiaritatem et amorem, quae se inter et illum, per annos multos, intercesserint:

Hanc dissertationem sacram esse voluit

AUCTOR.

DISSERTATIO MEDICA,

DE

SCROPHULA.

IN quam ſententiam multi medici iverunt, viz. ſcrophulam morbum novum eſſe, et ſeculo ſuperiori ſemet primum oſtendiſſe, in eam haudquaquam concedere poſſumus. Scrophula haud dubie antiquiſſimis Graecorum et Romanorum non latuit. A duobus medicinae parentibus, Hippocrate et Galeno, depicta eſt. Quinetiam vitii hujuſce graviſſimi a Celſo facta eſt mentio. Antiquiores quidem non hiſtoriam morbi omnibus ſuis numeris tam abſolutam, quam nonnulli recentiorum, memoriae prodiderunt. Quae illi tamen ſuper ſcrophula conſcripſerunt, ea

adeo accurata ſunt, morbumque tam clare deſignant, ut eum, quolibet, in verba nullius magiſtri jurare addicto, judice, ſeculis primordia rerum proximis revera extitiſſe evidenter manifeſteque probent.

Apud Graecos χοιρας, apud Latinos et Arabes *Scrophula* vel *Struma*, appellatur; in Italia, *La Scrofola*; in Gallia, *Les Ecrouelles*; in Anglia, *Malum Regium*, nomen hinc plane oriundum, quod religionibus dediti regium tactum morbo ſemper mederi poſſe, et omnes Galliae et Angliae reges poteſtate hujuſcemodi haereditaria praeditos eſſe, crediderint. Sufficiat notare, quod nomina *Scrophula* et *Struma* a ſcriptoribus medicis, in praeſentia, indiſcriminatim adhiberi videntur.

DEFINITIO.

Magnam, apud auctores, definitionum varietatem offendimus. Pleriſque harum, me judice, plurima objici poſſunt. Etenim potius

tius a theoria, quam a phaenomenis morbi, profectae esse videntur. Ea igitur, qua utemur, est accurata et brevis Culleni celeberrimi: "Glandularum conglobatarum, praesertim in collo, tumores; labium superius et columna nasi tumida; facies florida, cutis levis, tumidum abdomen."

HISTORIA MORBI.

Scrophula plerumque a quibusdam glandularum colli conglobatarum tumoribus, parvulis, non dolentibus, fere mobilibus, incipit. Hi saepe, in tempus diuturnum, aliquando per totum vitae decursum, manent, nec colore nec magnitudine immutati, et non raro molestiae et doloris expertes. Nonnunquam gradatim decrescunt, prout aegrotus aetate progreditur, et saepe, sub pubertatem, ex toto evanescunt.

Plerumque

Plerumque tamen mole gradatim increſcunt, aliquantum dolere incipiunt; et, quamvis tarde, plus minuſve inflammationis oſtendunt. Cutis, ſub hoc tempus, ſpeciem modo lividam, modo rubram, induit; caeterum non raro, vel ſub hoc morbi ſtadio, parum, vel ne minima quidem ex parte, decoloratur.

Poſt hunc inflammationis ſtatum, tumores aliquid fluidum ſibi lente acquirunt, quod nonnunquam iis contentum diu manet; ſed crebrius quidem ſemetipſum, per cutem, e compluribus foraminibus parvulis effundere notatur.

Cum ſuppuratio et inflammatio celeriter accedunt, plus minuſve puris; caeterum, in tuberculis tardius ad ſuppurationem rupturamve pervenientibus, nihil ejus propemodum, ſeſe oſtendit. Contra, aliquantulum potius materiae caſeariae, et coagula lactea reddentis, in quantitate ſeri tenuioris ſuſpenditur, eidemve innatat.

Humor plerumque, qui ex ulceribus poſtea efferri conſuevit, tenuis viſciduſque eſt,

cui plus minuſve materiae caſeariae acceſſerit.

Cum tumores parvuli rupti ſunt, ſaepe diu exulcerati manent. Aliquando ſponte ſua, at tardiſſime, ſaneſcunt.

Ulcus nonnunquam ſpeciem prorſus ſingularem prae ſeſe fert. Rarius accurate circumſcribitur ; contra, admodum inaequale eſſe, et margines in ſuperficiem partis ulceratae, hic magis quam illic, ſemet protendere, reperiuntur. Hi quoque plerumque, cum laevore cutis inſigni, tenuiſſimi et planiſſimi ſunt.

Quanquam hic morbus in glandulis colli conglobatis plerumque ſemet oſtendit, alias tamen corporis partes, ubi nihil ſtructurae glanduloſae ſimile reperiundum, ſub forma tumoris magis univerſi frequenter invadit. Cum res ita ſeſe habet, juxta artus, velut circa manus, digitos harum pedumve, genua, ſaepiſſime vero cubitos, aſſidue fere ſedet. Facies plerumque florida, et ſpeciem, praeter conſuetudinem, delicatam prae ſeſe fert, quam multo facilius mente concipere,

quam

quam verbis depingere, poſſis. Oculi plerumque ampli et debiles ſunt, et ſaepiſſime ophthalmia laborant, quam ab ea, quae inflammationem habeat, facile ſecernes et internoſces, quod per medicamenta tonica et aſtringentia depellitur, et per evacuationes pejor efficitur. Labia quoque admodum florida ſunt, et ſuperius cum columna naſi multum intumeſcit.

Scrophuloſus affectus partibus mollioribus neutiquam ſemper continetur. Cum morbus in artubus ſeſe oſtendit, et ulcera edit, oſſa ipſa, modo non minus ſingulari, quam partes molliores, afficere reperitur, cariem, quae tamen a qualibet alia differat, faciens. Haec quoddam incrementum ſpongioſum, idque plerumque texturae laxae, habere videtur, nec eo odore foetido nigroque colore, qui tam ſaepe in carie generis diverſi adſint, ſtipatur. In primis notabile eſt, quod, dum caries alius generis aegerrime tollitur, ſcrophuloſa aeque facile, ac ulcus partium molliorum, ſanatur. Hoc ſilentio non praetermittendum duximus, quod chirurgi ad

ampu-

amputationem, in carie partium ei operationi minime accommodatarum, abſque cauſa nonnunquam decurrerunt, et operam plerumque perdiderunt, morbo, brevi, ſemet alibi oſtendente.

Is affectus ſingularis, qui ſub nomine *ſpina ventoſa* fere deſcribitur, ſcrophuloſus eſſe videtur. Hanc autem noſtram opinionem confirmant, chirurgus ſeculi ſuperioris expertus, Wiſemannus, et praeceptor meus, jure celeberrimus, Monroius. In hanc ſententiam conceſſit hic anatomicus accuratiſſimus, quod ſpina ventoſa, eadem aetate, et in iiſdem corporum generibus, ac ſcrophula, ſemet oſtendit; quod caries ſcrophuloſam manifeſtiſſime reddit; quodque morbus eadem cum difficultate depellitur.

Scrophula eos potiſſimum, quibus temperamentum ſanguineum ſit, invadere videtur; eos nempe, quibus ſint capilli molles, albidi; amplum ſyſtema arterioſum, humorum redundantia, et magna ſyſtematis nervoſi ſenſilitas et irritabilitas. Non ſolum aſſidue fere temperamento vel conſtitutione corpo-

rea

rea ſanguinea praeditos, ſed certa aetate, occupat. Ab anno tertio ad ſeptimum plerumque, nonnunquam etiam ad pubertatem uſque, accedit. Exempla tamen non deſunt, ubi tam mature, quam ſeptimo a partu menſe, apparuit. In provectos aetate rariſſime quidem invadit, et tumores ſcrophuloſi in collo, ſub pubertatem, ſe oſtendentes, acceſſionem phthiſeos pulmonalis ſemper praeſagire feruntur.

Morbus cum anni tempeſtatibus quodammodo manifeſte conjungitur. Tumores Vere ſaepius accedunt, et per maximam aetatis partem manent. Idem de ulceribus ab eis orientibus dici poteſt. Exitum autumni verſus, tumores ſaepiſſime diſcutiuntur, vel ulcera, quae facta fuerint, ſaneſcunt, et omnia, donec ſolſtitium hyemale praeterierit, et ver appetat, quieta manent. Quamprimum vero coelum mitius calidiuſque eſſe incipit, tumores ac ulcera rurſus redeunt.

Cadaveribus eorum, qui ſcrophula extincti ſunt, inciſis, haec in conſpectum data; glandulae totius corporis lymphaticae, po-

tiſſimum

tiffimum mefentericae, magis minufve tumefactae et obturatae; et offa ipfa admodum erofa.

Exemplum cariei offium admodum fingulare in fkeleto fcrophulofi, fexennium nati, quod penes Monroium eft, occurrit. Pars dextrae tibiae media, anterior, ubi mufculis non tegitur, aliquantulum tumida et fcabra eft. Condyli offis humeri dextri eodem fere modo afficiuntur. Laminae duae offium parietalium, altera ab altera, tam introrfum quam extrorfum, feparantur. Os metacarpi finiftri primum ad medium ufque, parfque ejus extrema, quae carpo adjungitur, nodofa, fpongiofa, et foraminum parvulorum plena effe videntur, et radius juxta caput magnopere intumefcit. Pars utriufque ulnarum fuperior, anterior et media maxillae inferioris et offis frontis, admodum tumidae et fpongiofae, magnas aperturas habent, margines quarum fcabri funt, et inaequaliter prominent.

Nulli cancelli in partibus interioribus videri poffunt. Cava ulnae laevia et mem-

brana ſuccincta ſunt, adeo ut ea carnem fungoſam in cadavere recente comprehendiſſe ponas. Omnia oſſa affecta, praeter conſuetudinem, alba et friabilia ſunt.

S E M I N I A.

1. *Ætas certa.* Hic morbus, ut in hiſtoria jam comprehenſum, pueros, potiſſimum annum tertium inter et ſeptimum, invadit. Hoc ſpatio tamen non circumſcribitur. Modo, vita provectiore, modo, vel brevi poſt partum, ſemet oſtendit.

Plerique aegrotantium, quos Cullenus *, medicus in primis expertus et ſagax, viderit, annos triginta expleverant, pauciſſimi plures nati ſunt. Unum quidem ſcrophulae exemplum, in homine annum aetatis quinquageſimum tranſgreſſo, ei occurrit.

Hippocrates † ſcrophulam nunquam ſenes invadere

* Praelectionibus clinicis.

† Vid. προρρητικων Βιβλ. β. Foaes. p. 95.

invadere affirmat; Lommius * vero hoc aliquando, quamvis raro, accidere confitetur.

Hildanus † viri cujufdam annum feptuagefimum tranfgreffi meminit, qui, ab ineunte aetate, fcrophula perpetuo laboraverat.

Quinetiam Dr Fallon ‡, in differtatiuncula fua inaugurali, aegrotam feptuaginta annorum, quae fcrophula laboraverit, eaque tantum anno aetatis fexagefimo nono inceperit conflictari, fibi curandam traditam effe refert. Haec autem exempla, ut omnes fatentur, rariffima.

2. *Tempus anni.* His morbis, qui Vere accedunt, faltemve graviores redduntur, Hippocrates fcrophulam accenfet. Quam obfervationem omnium medicorum experientia plane confirmat.

3. *Labes haereditaria.* Quin proclivitas ad fcrophulam hinc oriatur, ambigi nequit; licet haec in temperamento fingulari tantum, quod

* Jodoci Lom. medicin. obferv. Edinb. ann. 1752. edit. lib. ii. p. 313. vel 314.

† Obferv. Chirurg. cent. 3. p. 216. obferv. 34.

‡ Diff. inaug. p. 10.

quod parentes cum prole ſua communicent, forſitan conſiſtat.

4. *Temperamentum.* Qui huic morbo patent, iis ſunt, laxitas habitus corporei ſingularis, mobilitas ſyſtematis nervoſi inſignis, et, ut nonnulli ferunt, magnum ingenii acumen. Temperamentum ſanguineum ſcrophulae opportuniſſimum eſſe videtur. Res autem interdum aliter ſeſe habet. Non deſunt enim temperamento melancholico, tenſoque fibrarum ſyſtemate praediti, qui hoc morbo conflictantur.

POTESTATES NOCENTES.

1. *Diaeta e vegetabilibus farinaceis, praeſertim pane non fermentato, et cibo quodlibet genus crudo et aceſcente, conſtans.* Boerhaavius fructus acerbos, immaturos, corpus alendi cauſa adhibitos, morbum quoque movere exiſtimat.

Diaeta autem hujuſcemodi morbum concitare poſſe credita eſt; quod medici olim lentorem

lentorem humoris lymphatici ſingularem cauſam ſcrophulae proximam eſſe opinati ſunt. Iis igitur facile perſuaſum eſt, diaetam farinaceam ad hunc lentorem faciendum magnopere eſſe collaturam; nunquam tamen conſiderarunt, utrum opinionem ſuam res verae et experientia ſuffulcirent, an omnino convellerent. Hae quidem ſententiam, in quam conceſſerint, ex toto infirmare videntur. Si cibus farinaceus morbum excitare poſſet, liberi plebeculae, in Scotia potiſſimum, qui vegetabilibus, ut accepi, plurimum victitant, in primis ei objicerentur; contra, loco honeſtiore nati, praeſertim in Anglia, qui cibo animali magna ex parte, vel ex toto fere, utuntur, eo, ante omnes alios, vacarent. Quod huic omnino contrarium eſt, evenit. Plura etenim e pignoribus divitum, quam pauperum, morbus infeſtat. Scrophula quidem in pauperculis ſe frequenter oſtendit; attamen memoria teneatur, eam pueros inopum, ante alios, in oppidis tantum, ubi loca depreſſa, humida, tenent, aërem impurum et putridum inhalant,

lant, et exercitatione ſatis crebra, quae pueris cum naturalis tum neceſſaria ſit, non fruuntur, invadere conſueviſſe.

Liberi tenuiorum, rure, qui vegetabilibus, ut in pleriſque Europae regionibus moris eſt, ex toto fere vivunt, aeque ſcrophula, ac quilibet alii, immunes ſunt.

Quantum ad fructus acerbos, et immaturos, pro alimento ſumptos, ſpectat, hi cauſis morbi nunquam annumerari debent, cum pueri, cujuſcunque claſſis ſint, diaeta hoc genus non multum utantur.

Quod argumentum ſcriptores Gallici, ſcrophulam apud plebeios ſaepius graſſari demonſtrandi cauſa proferunt, viz. tres e quatuor omnium mortalium partibus, qui ad regii tactus auxilium confugiunt, e plebe conflatas eſſe ; id nihil, me judice, ponderis habet, et omni vi deſtituitur. Cur non ſecum reputant, plebem, quam divites, in unaquaque orbis terrarum regione, multo numeroſiorem eſſe, et illos multo ſaepius, quam hos, ſuperſtitione adductos, ad hoc auxilium vanum et inutile decurrere ſolere ?

2. *Regionis situs.* Hic morbus in nonnullis Europae partibus, potissimum in Hispania, regionibus Alpinis, Germania, et Siberia, endemice grassari dicitur. Hoc autem, judicio nostro, a vero longe deflectit; namque nullus morbus, cui corpus humanum sit obnoxium, crebrius, ubique terrarum, quam scrophula, invalescere videtur. In regionibus frigidissimis, et calidissimis, in Siberia, insula Jamaicensi, et Egypto, semet ostendit.

3. *Contagio.* Hic morbus contagione vulgari, et a marito ad uxorem transferri posse, narratur. Haec opinio haud dubie fundamento parum stabili innititur. Si enim res ita sese haberet, nonne omnis de ea dubitatio jamdudum sublata fuisset? Nonne pueri, contactu quotidiano, morbum, alii cum aliis, quod nunquam accidit, communicarent? Nihilominus quaeri potest, nutrix alumnum suum morbo necne valeat impertiri?

4. *Injuria externa.* Haec ad morbum, ut opinamur, movendum, nisi proclivitas ad eum substabit, parum, vel haud omnino, ef-

ficax

ficax est. In homine omnibus scrophulae signis prorsus immuni, nullum ictum externum, fortuitum, eam concitaturum esse credo. Ne minimus quidem, quantum videre possim, nexus inter obstructionem, hoc modo factam, et scrophulam intercedit.

5. *Diaeta plena, lauta; et defectus aëris et exercitationis idoneorum.* Haec multo plus ad morbum movendum, quam causae supra positae, haud dubie conferunt. Causae, proxime dictae, ut arbitramur, unicae sunt, quae, ut morbum excitare valentes, dignae esse videntur, quae attentionem nostram in sese convertant.

CAUSA PROXIMA.

Causa scrophulae proxima, ut omnium fere aliorum morborum a labe haereditaria proficiscentium, summa obscuritate involvitur.

tur. Super hac, opiniones medicorum celebrium, praesentis et praeteritorum seculorum, admodum diversae, et saepe, aliae aliis, ex toto contrariae fuerunt. Cum res ita sese habeat, nullam theoriam propriam tradendam, sed praecipuas tantum earum, quas alii, vel ipsi excogitaverint, vel jam excogitatas probarint, referendas, suscipiam.

Wisemannus, chirurgus apud Anglos, seculo superiore, celebris, causam hujusce morbi, proximam, acorem seri sanguinei singularem esse proponit, quae, ut ille putat, in glandulas, musculos, &c. incidit, et humores cogendo et indurando tumores efficit*. Haec theoria, nisi omnia nos fallunt, non paucis objectionibus patet. Nullum etenim documentum est, quod acorem, qui primis in viis se ostendat, canalem alimentarium unquam transire satis evincat; et effectum potius, quam causam morbi, esse multo magis probabile. Hoc forsitan theoriae ortum praebuit, quod morbus pueros, quorum ven-

* Vide Treatise on Surgery, vol. I. b. 4.

triculi acido abundent, saepissime infestat. Caeterum hujus meminerimus, quod morbus non eo tempore, quo pueri acori plurimum objiciantur, accedere consueverit. Insuper, si acor causa morbi proxima foret, omnes fere pueri scrophula laborarent, cum pauci vel nulli, certo vitae tempore, adversus acorem et ejusdem effectus sint tuti.

Bordeu *, auctor Gallicus, opinionibus suis singularibus, de plerisque rebus medicis, nobilitatus in sententiam Wisemanni concessit. Pueris, ob explicationem compluri-um e partibus organicis parum absolutam, humores non rite parari, et hinc acidum evolvi, ponit, quod semper totam humorum massam magis minusve vitiat, et primaria scrophulae causa est. Quae priorem hypothesin convulserunt, eadem hanc ingeniosam quoque convellent.

Multi lentorem lymphae singularem hunc morbum facere putant. Haec quoque theoria nulli fundamento solido inniti videtur.

Per-

* Med. Com. vol. III. part II. p. 157.

Permagna tumorum ipſorum mobilitas cum omni lentore plane pugnat. Materia tenax, quae e tumoribus effertur, a remora et ſtagnando, non a lentore, videtur oriri.

Nonnulli, in quibus Mortonius * eſt, exiſtimant, acrimoniam humorum, quae praeter naturam eſt, hunc morbum concitare, quae efficit, ut recens chylus non rite aſſimiletur, et partibus glandulöſis (ubi ſanguis, ob curſum arteriarum, &c. flexuoſum tardius movetur, ideoque plus ejus, quod nutrit, quam alibi, poſt ſeſe relinquit) nimis copioſe deponatur; unde ſyſtematis lymphatici proficiſcuntur tumores.

Haec quoque hypotheſis vaga et incerta eſſe videtur, quoniam morbus, nullis acrimoniae notis in corpore ſemet oſtendentibus, diu manet; et, cum ſigna acrimoniae tandem accedunt, namque eam haud dubie aliquando adeſſe, cum materia, quae ex ulceribus effluit, diffuſa, oſſa ſaepe erodat et carioſa reddat, confitearis oportet, hoc tantum, morbo

* Phthiſiolog, lib, I. cap. 25.

morbo provectiore, fit. Utrum vero acrimonia necne existat, parum refert; cum, natura et indole ejus hucusque prorsus ignotis, nullum curandi utile consilium hoc fonte possit deduci.

Professor ille celeberrimus Cullenus, cujus notiones morborum ex aequo novae et ingeniosae, angustisque limitibus haudquaquam circumscriptae, scrophulam non ab ulla materia generis sui a parentibus ad liberos translata, quae postea, ut fermentum, in corporibus horum agit, oriri putat. Opinionem hujus viri ingeniosissimi suis fere verbis exponam.

" Scrophula manifeste systematis universi morbus est, cum in temperamentis characteres, alioquin distinctos, habentibus occurrat. Si scrophula melancholicos semel, licet a regula admodum universa non pauca deflectere possint, sanguineos vigesies saltem, occupat. Ex hoc solo morbum cum toto habitu corporeo quam intime conjungi patet. Si eum ulterius persequi velis, quam corporis partem, prae qualibet alia, invadat,

eam

eam ſyſtema lymphaticum eſſe comperieris. Hoc vero ſummum negotium et difficultatem nobis faceſſit, cum, cuinam uſui ſyſtema lymphaticum inſerviat, magna ex parte ignoremus. Neceſſitas quidem exhalationis et abſorptionis admodum manifeſta et evidens eſt; cur vero alium vaſculorum ordinem natura paraverit, quibus humor lymphaticus alia abducatur, adeo ut non ad ſanguinem protinus devehatur, ſed prius chylo recenti admiſceatur, nos omnino latet. Igitur, cum nec lymphaticorum naturam, nec omnia, quibus in oeconomia animali inſerviant, conſilia perſpecta habeamus, in quonam hic morbus lymphaticorum ſingularis conſiſtat, explicatu difficillimum ſit oportet. Non improbabile eſt acrimoniam in lympha peculiarem oriri; qualis vero ſit, ne minima quidem ex parte conjicere poſſumus, nec, utrum haec, pro vitio in hoc fluido ſponte orto, vel ab aliquo proprio ſtructurae totius corporis pendente, quod lympham ad conditionem hujuſcemodi proclivem efficiat, haberi debeat, affirmare audemus. Hoc verum eſſe, cum morbus a labe haereditaria oriatur, contendo.

Morbus

Morbus haereditarius materiae ſingulari, quae a parentibus ad prolem ſuam transferri, quaeque, ut fermentum, in hac agere, poſſit, interdum debetur.

" Rem in lue venerea ita ſeſe habere ponimus ; ſed parens eandem corporis conformationem et ſtructuram, quae ſibi ſint, in ſcrophula, ad liberos transferre, et morbus ab hac corporis conformatione pendere, videtur. Hujus exemplum praebet phthiſis pulmonalis, et multi alii morbi haereditarii. Si fermentum primarium cauſa ſcrophulae proxima foret, morbus in pueris omnium conſtitutionum et temperamentorum, quotquot ſint, oriretur. Res longe aliter ſe habet. Complures familias numeroſas, a parentibus ſcrophuloſis ortas, novi, et liberi morbo, vel non, laboraverunt, prout affecto parenti ſimiles diſſimileſve fuerunt. In exemplo, ubi pater, non mater, ſcrophula, laboravit, octo liberos, ex aequo diviſos, oſtendere poſſum. Qui patrem lineamentis oris et figura reddunt, ſcrophula conflictantur ; qui conſtitutionem corpoream maternam nacti

nacti sunt, ea vacant. Multa alia exempla proferre possum, quae morbum non in ulla acrimonia singulari, sed in conformatione totius corporis et structura, quaerendum esse demonstrant.

"Si quando acrimonia adsit, ab actione solidorum, et humorum distributione progenerari videtur."

Professor ille eruditissimus, Monroius, hunc morbum primario, nec in glandulis lymphaticis sedere, nec ab iisdem oriri, putat; quod ophthalmiam vel spinam manus pedisve ventosam primam scrophulae notam esse iterum iterumque vidit, id est, morbum extra glandulas lymphaticas incipere novit. Igitur hic anatomicus celeberrimus glandulas lymphaticas per absorptionem cujusdam acris materiae, cujus natura nondum comperta habeatur, a constitutione corporea, modo hucusque non intellecto, generatae, a vasis lymphaticis absorptae, et glandulis harum depositae, solam saepe affici credit.

Russelius

Ruſſelius * ſcrophulam non tam a certa contagione, vel labe haereditaria, quam a debili et vitiato totius glandularum ſyſtematis tono, in quo proxima, illo judice, morbi cauſa conſiſtat, proficiſci exiſtimat.

PROGNOSIS.

Haec admodum dubia et incerta eſſe videtur.

Pro numero rerum circumſtantium, quibus morbus ſtipetur, et ſignorum gravitate et duratione variat. In ſumma, morbum pertinacem, longum, ſublatu difficilem, ad repetendum proclivem eſſe, puto. Signa nonnunquam medicamentis, ſaepius naturae ipſius ope, tolluntur; caeterum, praeſertim in iis, quibus plurimum labis haereditariae ſit,

* Treatiſe on the uſe of ſea-water, p. 141.

ſit, gravitate priore non imminuta, ſaepiſſime redeunt.

Si morbus, ante pubertatem, invadat, ſub id tempus, deceſſurum eſſe ſperare licet. In adultis, haud dubie curatu difficillimus eſt, quamque pertinax ſit, hoc ſatis oſtendit, quod poteſtati illius mutationis ſalutari, quae ſyſtemati, ſub tempus pubertatis, illata ſit, non paruerit. Si aegrotus, pubertatem inter et annum aetatis vigeſimum quintum, morbo non fuerit liberatus, rariſſime, Ruſſelio * teſte, convaleſcit.

Si obſtructiones glandularum in mulieribus, ante annum quadrageſimum, non deceſſerint, idem auctor † morbum, menſtruis provenire deſinentibus, cum eadem ſignorum gravitate, ac olim, repetere ſolere affirmat.

Quos morbus, poſt annum quadrageſimum, invadit, eos ad ſanitatem raro reduci, quod obſtructiones adeo inveteraverunt, ut nunquam poſſint removeri, Wiſemannus teſtatur.

* Oeconomy of nature in diſeaſes of the glands, p. 97.

† De tabe gland. aph. 4.

Tumores ſcrophuloſi externi, inflammationis vel ulcerationis expertes, minimum periculi habent, et ſaepe parum nihilve incommodi aegrotantibus, in tempus diuturnum, faceſſunt. Attamen hi tumores, ſi ſuppuraverint, ulcera parvula, ſerpentia, inducunt, et multo magis periculoſi ſunt, adeo ut aegrotus, e ſuppurationis tarditate humorumque nutrientium jactura, in phthiſin pulmonalem incidat, et moriatur. Tumores interni omnium periculoſiſſimi ſunt, praeſertim ſi ſuppuratione fuerint finiti. Hoc in cauſa nulla ſalutis ſpes eſt; quoniam exitus materiae dari nequit, quae tabem citius aut ſerius, morte finiendam, inducit.

Denique, revera nullus eſt morbus longus, qui plus periculi, quam ſcrophula pertinax, aegrotantibus inferat, minuſve medicamentis pareat. Infeliciſſimorum, qui ea conflictantur, peſtis et exitium eſt, medicorum opprobrium.

ME-

METHODUS MEDENDI.

Opiniones multorum e medicis celeberrimis, ut ſupra expoſuimus, de cauſa proxima inter ſeſe magnopere differunt, immo nonnunquam ſibi invicem plane adverſantur. Hinc igitur nos curationem ad effectus ejus tantum dirigere poſſe, manifeſtiſſime conſtat.

Signa laxitatem totius habitus, et acrimoniam ſingularem, vel per ſyſtema lymphaticum factam, vel eodem potiſſimum depoſitam, duo praecipua eſſe, quae morbum conſtituant, non obſcure teſtantur.

Conſilia igitur noſtra eas tollendi erunt,

I. Tonum ſyſtemati univerſo reddere.

II. Syſtema lymphaticum eluere.

Quae conſilio priori reſpondent, ea ſunt, balneum frigidum, exercitatio, cortex Peruvianus.

Bal-

Balneum frigidum. Hoc remediis vigorem ſyſtemati univerſo reddere efficaciſſimis merito annumeratur. Medici in curatione ſcrophulae hoc remedium tanti faciunt, ut multi proclivitatem ad eam, quae pueris inſit, per uſum frigidae lavationis, maturum et tempeſtivum, omnino tolli poſſe credant.

Hoc remedium admirandum novam vitam et vigorem in totum ſyſtema diffundit; pulſus pleniores et validiores reddit; appetentiam cibi auget, concoctionem promovet, et tranquillitatem animi et hilaritatem facit. Quanquam vero commoda maxima a balneo frigido rite adhibito oriantur; quaedam tamen cautelae, uſum ejus ſpectantes, non ſunt negligendae, ne forſitan plus noceat quam proſit.

Ne corpus, inter initium, nimis ſubito, et ex toto, in aquam immergas, quod exinde ſtrictura ſuperficiei, tam repentina et violenta, inferri poteſt, ut curſus ſanguinis ad partes internas nimis copioſus fiat. Unde periculum ſummum, et forſitan mors ipſa, orietur.

Primum

Primum manus pedesve solos, deinde gradatim plures partes pro viribus aegroti, postremo totum corpus, tuto et commode in balneum demittes.

Ne aegrotus nimis diu in aqua maneat, et, quam primum ex ea emersit, cutis ei et capilli quam diligentissime linteolo tergeantur et exsiccentur.

Exercitatio. Haec rite adhibita tam salutaris et utilis est, ut non tantum in morbos jam inductos, sed in venientes, magnopere posse, reperiatur.

Semper citra defatigationem fit: Si vires systemati multum convulsae sint, prius ab ea, quae remissior est, incipies, et deinde gradatim ad eam, quae amplior, progredieris. Sub initium, aegrotus, si satis aetatis ei accesserit, curru unijugo vehet, quoniam ibi aëre recente et aperto liberaliter utetur, et moderatio praeterea habenarum eum rite exercitabit. Quinetiam pulchritudo rerum naturae, qua nihil elegantius perfectiusve esse possit, summa eum delectatione afficiat, animosque demissos erigat, necesse est.

Si

Si hoc exercitationis genus corpus aegroto firmet, deinde ad equitationem decurret. Si res aegroti familiaris tenuis, talisque fuerit, qualis ei exercitationibus hujuscemodi interdicat; foris tamen in aëre libero et puro ambulabit, arabit, aliisque officiis agricolae propriis fungetur.

Pauperiores laborem hujusmodi multo facilius citra defatigationem, quam divites, qui multo magis luxuria desidiaque debilitantur, possunt subire. Hinc robur simplicibus solidis, vigor vivis redit; humores facilius liberiusque per canales suos diversos transeunt, et omnes secretiones et excretiones rite aequaliterque pergunt.

Quinetiam navigatio ad curationem hujusce morbi confert, et aliis exercitationis generibus hoc praestat, quod nunquam interpellatur, et idcirco humores ad superficiem aequabilius constantiusque evocat.

Cortex Peruvianus. Hic tonicis internis, quotquot sint, jure anteponitur; et nuper, ob facultates suas contra hunc morbum efficacissimas,

ciſſimas, a cel. Fothergillio *, in Tentaminibus Medicis, Londini editis, ſummis laudibus ornatur.

Haud dubie actionem ventriculi promovet, quod ingeſta nimis diu retineri prohibet. Tonum inteſtinorum roborat, motum eorum periſtalticum magis aequabilem et regularem efficit, omni inflationi et acori inimicus. Effectus ejus tonici in totum ſyſtema diffunduntur, et nervoſae mobilitati, in hoc morbo adeo conſpicuae, inſigniter occurrunt. Quinetiam hoc remedium tumores ſcrophuloſos omnis doloris expertes diſcutere, et, partibus ulceratis, ſuppurationem laudabilem promovere ferunt.

Cortex ſemper, ſi fieri poteſt, ſubſtantia et copioſe detur. Si ventriculus ſubſtantiam ferre nequeat, ſub forma decocti infuſive adhiberi poteſt. Poſterius priori, cum virtutes ejus hoc modo accuratius extrahantur, anteponendum.

Secundo

* Lond. Med. Obſerv. and Inquir. vol. I. p. 303.

Secundo consilio respondet usus aquae copiosus et liberalis. Ne unus quidem forsitan aquae mineralis, uti appellatur, in tota Europa fons est, qui scrophulam curare non dictus, et idcirco laudibus concelebratus est. Aqua *chalybeata*, *sulphurea*, *salina*, &c. omnes ex aequo laudatae, sunt. Si diversas harum impraegnationes, et effectus prorsus contrarios, quos in systemate edant necesse est, si ullos revera edant, consideraveris; effectus earum boni copiae aquae, in ventriculum receptae, et in totum corpus diffusae, haud dubie potissimum tribuendi sunt.

Quommodo aqua systema lymphaticum eluat, explicatu forsitan difficile. Caeterum hoc tantum dicere possumus, quod quantitas aquae omnem systematis vasculosi partem forsitan attingit, et secretiones universas, quodlibet excrementum e corpore foras expellentes, quod neminem fugit, efficacissime promovet.

Nihil-

Nihilominus tamen, non abſque cauſa, ſuſpicaberis aliquam impraegnationem ad effectus ejuſdem juvandos poſſe conducere.

Quaenam impraegnatio idonea et optima ſit, experientia nondum clare demonſtravit; ſed celeberrimi e medicis hodiernis aquam marinam cuilibet minerali, quaſi conſenſu quodam unanimi, anteponere videntur. In his Cullenus eſt, qui diſerte ait, ſe effectus adeo felices ab uſu aquae marinae, in curatione ſcrophulae, iterum iterumque oriri vidiſſe, ut ad eam, in aliquot annos proxime elapſos, ut unum e remediis praecipuis, decurrere conſueverit.

Haec opinio auctoritate Ruſſeliana ulterius confirmatur, qui in paginis libri ſui, de tabe glandularum, trigeſima octava et quadrageſima, verba ſequentia profert.

" Non enim aliud quoddam medicamentum novi quo melius quid diſcutitur, quam marina aqua interne ſumpta. Marina aqua duo praecipue commoda affert: Alterum

 eſt,

eſt, quod tutiſſime alvum a conſtipationis metu liberat; alterum, quod melius caeteris omnibus diſcutit. Et veteres quidem aqua marina in hiſce morbis uti conſueverunt. Aquam vero maris per ſe (auctore Plinio) efficaciorem diſcutiendis tumoribus putant medici. His etiam et illud commodi accedit, quod et digeſtioni et chylificationi marina aqua prodeſt."

Aqua marina, fortiſſime impraegnata et puriſſima, ad aliquam a littore diſtantiam, circa horam, antequam aeſtus incipiat relabi, paratur. Aqua hoc modo comparata, et in utriculis rite incluſa et obturata, ad quamlibet diſtantiam, abſque ulla virtutum ejus jactura, devehi poteſt. Igitur haudquaquam neceſſarium eſſe videtur ſemper praecipere, ut aegroti ad oram maritimam ſeſe conferant, ubi diverſoriis peſſimis uti, aliiſque incommodis objici, coguntur.

Aqua marina iis quantitatibus aſſidue ſumatur, quae alvum rite laxam teneant; purgatio enim quaelibet immodica aegrotum debilitaret, et aquam ſimul rite abſorberi

beri prohiberet. Quantitas igitur ab effectibus, quos edat, ſemper pendebit. Aliis quatuor uncias tantum, aliis libras duas, dare conveniet; doſis vero poſterior pleriſque adultis ſatis, et nimis forſitan ampla eſſe reperietur.

Cum aquam maritimam quantitatibus parvulis damus, aliquantum aquae fontanae ei ſemper forſitan adjicere debemus, quod ſaporem illius non tantum minus ingratum efficiet, ſed ſitim moleſtiſſimam, quam aqua marina ſemper moveat, non parum compeſcet.

Si quilibet, ob rem familiarem nimis anguſtam, nec ad oram maritimam, commeare, nec aquam impenſa modica comparare poſſit, aquam marinam, arte factam, in locum verae, in uſum ejus ſubſtituendam curavit Cullenus.

Una ſalis Glauberiani uncia et duae communis in tribus aquae fontanae libris diſſolvantur, et eodem modo, quo aqua marina, ſupra comprehenſa, data eſt, ſumantur.

REMEDIA ANOMALA.

Magnus aliorum remediorum numerus eſt, quorum in curatione hujuſce morbi mentionem fecerunt auctores, quaeque ſub neutro conſiliorum noſtrorum rite collocare poſſumus. Igitur claſſem remediorum anomalorum inſtituimus, ſub qua eorum praecipua complectemur, et paucula de ſingulis notabimus.

Cicutam. Attentionem medicorum in hanc convertit D. Storck, medicus Viennenſis, qui eam ſummis laudibus concelebravit. Hoc remedium haud dubie tumores ſcrophuloſos tollendo, et ulcera ſanando, profuit; caeterum, ut opinamur, multo ſaepius inefficax eſſe repertum eſt. Sive vero hoc a delectu medicamenti haud rite habito, ſive a praeparatione ejus prava, ſive ab hoc, quod caſibus ſcrophulae certis et definitis tantum

ac-

accommodatur, oriatur, nondum didicimus.

Tussilaginem. Hoc remedium a Culleno laudatur. Id eum, multis in exemplis, frustratum esse, sed saepe tamen magnopere profecisse, fatetur. Tumores discussisse, et multas ulcerationes scrophulosas brevi sanasse, dicitur. Cullenus succum recentem decocto, quod saepe viribus incertum esse compertus sit, anteponendum putat. Ab unciis duabus ad semilibram usque quotidie, pro aetate aegroti, dandus est.

Absorbentia et Alkalina. Quae hypothesis scrophulam ab acore morbido proficisci ponit, ea medicis, me judice, ut haec adhiberent, persuasit. In plerisque habitus relaxati casibus, haud dubie acor morbidus in ventriculo saepissime adest, et, cum hic incommodis stipari, et causam forsitan debilitatis possit augere, absorbentia et alkalina haud dubie, prout occasio postulabit, cum commodo adhibebuntur.

Cathartica. Haec, ut supra posuimus, hoc in morbo nunquam adhibenda sunt,

quod

quod omnes evacuationes vires aegroti imminuunt, et, ut morbus ingravefcat, et quafi radices fuas altius agat, efficiunt. Quae alvum tamen modice folvunt, ea in primis conveniunt. Aqua autem marina rite fumpta hoc efficaciffime praeftat.

Mercurialia. Theoria obftructionis et lentoris humorum lymphaticorum in caufa fuit, cur medici ad mercurium in fcrophula confugerint ; nihilominus tamen, fi obfervatoribus optimis et accuratiffimis fides habenda, plerumque nocere compertus eft. Saepe eoufque datus fuit, ut falivationem excitaverit, quae fyftema multum debilitat, et fuppurationem, quae diligenter cavenda, promovet.

Fonticulos. Hi, ut admodum utiles, memorati funt, et evacuatio, per eos facta, forfitan unica eft, quae in curatione fcrophulae recipi poteft. In cafibus ophthalmiae fcrophulofae potiffimum laudantur, etiam cum fufpicio non deeft morbum cum pulmonibus effe communicatum. Quemlibet humorum curfum infolitum, ad hafce partes factum, tollendo,

tollendo, haud dubie plurimum prosunt, et, cum evacuatio adeo modica sit, ut nihil debilitatis eam subsequi queat, quam tutissime, ut judicamus, adhiberi possunt.

Diaetam. Haec plerumque ea esse debet, quae facillime concoquatur, et systema minima irritatione afficiat; hinc lactea forsitan plurimum conveniet. Quandocunque tamen acor in ventriculo dominatur, juscula idoneae panis bene fermentati portioni admista, votis nostris melius respondebunt.

In nonnullis casibus cibum animalem cum cyathis vini generosi pauculis non tantum impune, sed summo cum fructu, adhiberi posse judicamus.

Applicationes externas. Hae tales sunt, quales vel consilio tumores discutiendi, vel ulcera sanandi, adhibitae sunt. Tumores scrophulosos resolvendi causa, ad applicationes numerosissimas decursum est, velut ad vapores aquae calidae et aceti, cataplasmata cicutae, solutiones sacchari Saturni, alumen, &c.

Quan-

Quanquam aliqua horum remediorum ad humores resolvendos nonnunquam conferre visa sint; plerumque tamen inutilia esse, et mutationes, quas inducere existimata sint, viribus naturae medicatricibus multo saepius tribuendas putamus. Quinetiam ad applicationes varias, ulcera sanandi causa, confugere soliti sunt medici, velut ad rubrum praecipitatum, e cupro praeparata, saccharum Saturni, alumen, &c. Caeterum, nullis observationibus de hisce prolatis, tantum notabimus, simplex illud remedium, aquam fontanam parvulae marinae quantitati adjectam, in ulcera, optimis medicis testibus, plurimum posse repertam esse. Aqua salsa, simplex, multum laudatur; sed eam plerumque nimis acrem et irritantem fore suspicamur. Ultimum remedium, cujus meminerimus, est illud celeberrimum,

Tactus Regius. Cum superstitio et credulitas stolida apud mortales ubique magnopere invalescerent, de efficacia hujusce remedii mirandi et singularis dubitasse, scelus immane et inexpiabile fuisset.

Seculo praesenti tamen nihil obstat, quo minus ei fidem derogemus, et, nos plerasque curationum celebrium pro tot fallaciis abominandis habere, confiteamur. Quae artes famam huic comparandi causa adhibitae fuerunt, eae admodum variae.

Ægrotos, circa pubertatem, ad regium tactum adducere moris fuit, quo tempore vis naturae medicatrix curationem erat absolutura; vel tactum his mensibus adhibere, quibus, experientia teste, gravitas signorum imminui potissimum consueverit. Caeterum hodie, cum medici has artes ignobiles repudiant, superstitioni caecae minus parent, et medicinam plerumque magis, ut scientiam liberalem, quam artem mysticam et dolosam, exercent, hoc remedium laudatissimum, in modum aquae sacrae celebris, in ignominiam et contemptionem, non absque causa, illapsum est.

Hanc academiam dilectissimam non prius relinquere possum, quam grates omnibus ejus Professoribus, ob beneficia quam

plurima ab iis accepta, perſolverim. Humanitas et benevolentia, quas adverſus me ſemper adhibuerint, mihi e memoria nunquam excident.

FINIS.

157

